

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту
(найменування кафедри)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

Д.е.н., проф. Лоханова Н.О. _____

(підпис)

“ ___ ” травня 2019 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня бакалавр

зі спеціальності 6.030509 Облік і аудит
(шифр та найменування спеціальності)

за освітньою програмою Облік і аудит
(назва освітньої програми)

на тему: «Організаційно – методичні аспекти обліку і контролю розрахунків з
оплати праці на прикладі
ПП «Прайд-Агро»

Виконавець:

студент Обліково-економічного факультету
Чусова Владислава Дмитрівна
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

викладач
(науковий ступінь, вчене звання)
Старенька Ольга Миколаївна
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Одеса 2019

АНОТАЦІЯ

Чусова В. Д. «Організаційно-методичні аспекти обліку і контролю розрахунків з оплати праці (на прикладі ПП «Прайд-Агро»)».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності «6.030509 Облік і аудит» за освітньою програмою «Облік і аудит». – Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2019.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти обліку і контролю розрахунків з оплати праці: економічна сутність оплати праці; аналіз діючих форм і систем оплати праці; нормативно-правове забезпечення обліку оплати праці; організаційно-методичні аспекти обліку та контролю розрахунків з оплати праці; проблемні питання організації обліку та контролю оплати праці.

Проаналізовано основні економічні показники розвитку сільськогосподарського підприємства ПП «Прайд-Агро», динаміку фінансових результатів та фінансовий стан підприємства, процес ведення обліку та контролю розрахунків з оплати праці, динаміку оплати праці на досліджуваному підприємстві.

Запропоновано основні напрями удосконалення системи обліку та контролю розрахунків з оплати праці, враховуючи особливості сільськогосподарської діяльності ПП «Прайд-Агро».

Ключові слова: заробітна плата, оплата праці, форми оплати праці, система оплати праці, облік оплати праці, облік розрахунків з оплати праці, контроль оплати праці.

ANNOTATION

Chusova V. D. "Organizational and methodological aspects of accounting and control of payments for wages (for example, PE "Pride-Agro")".

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty «6.030509 Accounting and audit» for the educational program «Accounting and audit». – Odessa National Economics University. – Odessa, 2019.

The work deals with the theoretical aspects of accounting and control of calculations on remuneration: the economic essence of remuneration; analysis of existing forms and systems of remuneration; legal support of accounting of remuneration; organizational and methodological aspects of accounting and control of calculations on remuneration; problematic issues of accounting and control of remuneration.

Analyzed the main economic indicators of the agricultural enterprise PE "Prayd-Agro", the dynamics of financial results and the financial condition of the enterprise, the process of accounting and control of calculations on wages, the dynamics of wages in the study enterprise.

Proposed the main directions of improvement of the accounting and control system of payment calculations, taking into account the peculiarities of agricultural activity of PE "Prayd-Agro".

Key words: wages, wage, forms of wage, wage system, accounting wages, accounting for wage control wages.

ЗМІСТ

	стор.
ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ	7
1.1. Економічна сутність оплати праці.....	7
1.2. Аналіз діючих форм і систем оплати праці.....	12
1.3. Нормативно-правове забезпечення обліку оплати праці в Україні.....	20
1.4. Організаційно-методичні аспекти обліку оплати праці.....	27
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ ПП «ПРАЙД-АГРО»	36
2.1 Загальна характеристика та економічний аналіз діяльності підприємства ПП «Прайд-Агро».....	36
2.2 Облік розрахунків з оплати праці на підприємстві ПП «Прайд- Агро».....	46
2.3 Проблемні питання організації обліку розрахунків з оплати праці..	55
РОЗДІЛ 3. КОНТРОЛЬ І АНАЛІЗ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ: ТЕОРІЯ ТА ДІЮЧА ПРАКТИКА	63
3.1. Теоретичні та методичні основи контролю розрахунків з оплати праці.....	63
3.2. Контроль за розрахунками з оплати праці на досліджуваному підприємстві.....	68
3.3. Аналіз структури та динаміки розрахунків з оплати праці на ПП «Прайд-Агро».....	74
3.4. Удосконалення організації системи контролю розрахунків з оплати праці на підприємстві ПП «Прайд-Агро».....	79
ВИСНОВКИ	82
Список використаних джерел	87
Додатки	101

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Сучасний стан економіки України характеризується нестабільністю та низкою проблем, пов'язаних із реформуванням облікової політики держави відповідно до інтеграції у світовий європейський простір. Саме облікова політика актуалізує потребу в оновленні методики бухгалтерського обліку та контролю стосовно певних об'єктів та елементів звітності. Зростає значення докорінних перетворень в оплаті праці та удосконалення принципів її організації. В умовах трансформування економіки зростає залежність результативної господарської діяльності підприємств від ефективності і дієвості механізмів матеріального стимулювання праці, обліку та контролю використання фонду заробітної плати. Досягнутий рівень оплати праці є важливим показником соціально-економічного стану аграрного виробництва. Особливої актуальності набуває дослідження теоретичних та прикладних аспектів обліку і контролю розрахунків з оплати праці.

Аналіз наукових робіт в яких розглядається облік та контроль оплати праці доводить, що існує об'єктивна суспільна значущість удосконалення існуючих методичних підходів до процесу організації оплати праці. З'ясовано, що цій проблемі приділено належну увагу, зокрема дослідниками О. Боднарук, О. Бондаренко, М. Ведерніковим, К. Довбиш. Ґрунтовним надбанням є праці зарубіжних науковців Н. Волгіна, А. Вольнова, Є. Жуліної. У наукових розвідках Л. Дулуб, Н. Ільченко, А. Колот, Т. Костішиної, В. Лагутіна актуалізовано проблематику формування й регулювання оплати праці в умовах трансформаційних змін економіки. Вагомий внесок у дослідженні систем та форм оплати праці зробили такі вчені: О. Дороніна, В. Мазур, Т. Мельник, А. Остафійчук, М. Пушкар, М. Щирба. Питанням правового регулювання оплати праці присвячені роботи О. Валецької, О. Гальченко, І. Копайгори, Я. Сімутіної. У Н. Дудіної, С. Матюх, Б. Сабецького репрезентовано досвід організації оплати праці в зарубіжних країнах. У сучасних дисертаціях помітно зростає інтерес до проблем, пов'язаних із організацією оплати праці в аграрних підприємствах (Т. Бондарева, Є. Кончаковський, О. Коровченко, В. Лагодієнко, О. Лишиленко, О. Матійчук).

Проте попри наявність певних наукових досягнень, проблематика організаційно-методичних аспектів обліку та контролю розрахунків з оплати праці у сільськогосподарських підприємствах є предметом ґрунтовного вивчення, що і зумовлює актуальність дослідження.

Нормативно-правову базу дослідження складають Конституція України, Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», Закон України «Про оплату праці», Закон України «Про колективні договори і угоди», Податковий кодекс України, Положення (стандарт) бухгалтерського обліку.

Мета і завдання дослідження. Мета дослідження полягає у науково-теоретичному обґрунтуванні організаційно-методичних аспектів обліку і контролю розрахунків з оплати праці.

Відповідно до поставленої мети дослідження визначено такі **завдання**:

- науково обґрунтувати економічну сутність оплати праці;
- з'ясувати особливості форм і систем оплати праці;
- висвітлити нормативно-правову базу обліку оплати праці;
- окреслити організаційно-методичні аспекти обліку оплати праці;
- провести економічний аналіз діяльності аграрного підприємства;
- розглянути практику обліку розрахунків з оплати праці на досліджуваному підприємстві та окреслити основні напрями його удосконалення;
- розкрити теоретико-методичні основи контролю оплати праці;
- проаналізувати особливості контролю оплати праці у сільськогосподарському підприємстві;
- визначити аналіз структури і динаміки оплати праці на досліджуваному підприємстві;
- окреслити способи удосконалення системи контролю розрахунків оплати праці на ПП «Прайд-Агро».

Об'єкт дослідження – процеси обліку та контролю розрахунків з оплати праці в ПП «Прайд-Агро».

Предмет дослідження – сукупність теоретичних, методичних та практичних аспектів організації оплати праці в сільськогосподарських підприємствах.

Методи дослідження. Для забезпечення досягнення поставленої мети в кваліфікаційній роботі використано: основні методи пізнання – діалектичний, синтезу та аналізу; інформаційне моделювання – забезпечення дослідження нормативно-довідковими матеріалами; абстрагування – для формування узагальнених висновків; конкретизація – для обґрунтування змісту форм і систем оплати праці; дослідження документів та реєстрів обліку за формою та змістом – для виявлення їхньої відповідності щодо інформаційної ємності адекватно вимогам стандартів; порівняння – для зіставлення даних підприємства у динаміці; монографічні – для дослідження теоретичних розробок вітчизняних та зарубіжних вчених проблеми облікового забезпечення.

Інформаційну базу дослідження склали законодавчі та нормативні документи з питань обліку та контролю розрахунків з оплати праці, наукові праці та публікації з обраної тематики вітчизняних та зарубіжних вчених, фінансова звітність і облікові дані ПП «Прайд-Агро».

Публікації. Результати дослідження висвітлено в 5 публікаціях – збірниках матеріалів конференцій.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі розглянуто організаційно-методичні аспекти обліку і контролю розрахунків з оплати праці на прикладі ПП «Прайд-Агро». Аналіз джерел зумовив визначення багатоаспектності проблеми та дозволив констатувати про відсутність спеціальних наукових розвідок проблеми. Проведене дослідження дало змогу сформулювати основні висновки:

1. Встановлено, що оплата праці – складне соціально-економічне явище. Сутність оплати праці в економічному аспекті характеризується як динамічний процес, що перебуває під постійним впливом суб'єктивних та об'єктивних чинників та постійно змінюється, ґрунтується на виконанні принципів (соціальної справедливості, диференціації, мотивації, раціональної організації, гнучкості систем оплати праці, ясності, логічності, простоти, посиленні соціального захисту працівників). Отже, оплата праці – система відносин з оплати праці, пов'язаних із забезпеченням встановлення та здійснення власником виплат працівникам за використання їх ресурсу праці (надані послуги робочої сили). Оплата праці представлена у вигляді численних варіантів поведінки суб'єктів трудових відносин, що закріплені в законодавчих актах.

2. Визначено дві основні форми оплати праці: відрядну і погодинну та їх сучасні варіації. Розглянуто системи оплати праці: проста погодинна, погодинно-преміальна, за посадовими окладами, бригадна погодинна, пряма відрядна, непряма відрядна, відрядно-преміальна, відрядно-прогресивна, відрядно-регресивна, акордна, акордно-преміальна, бригадна відрядна. Охарактеризовано наступні риси оплати праці в сільському господарстві: залежність грошової винагороди працівника від організаційно-правової форми та спеціалізації господарства, від родючості та розташування земельних ділянок, економічної політики уряду щодо вищезазначеної проблематики, бюджетних дотацій на виробництво окремих видів продукції, типу і форми власності на засоби виробництва і створений продукт; здійснення оплати працівникам за встановленими тарифними ставками, управлінсько-обслуговуючого персоналу – за посадовими окладами або відповідно до умов контракту;

багатовимірність сільськогосподарської праці; розмежування витрат праці за виробничими циклами, що не збігається з календарним роком (витрати поточного року під урожай під урожай цього ж року та витрати поточного року); грошовий і натуральний характер оплати; використання опосередкованих показників оплати одиниці (ставка оплати людино-години певної якості та виду робіт, оплата норми виробітку, тарифна сітка для персоналу) та показнику продуктивності праці за валовою продукцією.

Доцільно перейняти досвід зарубіжних країн з питання оплати праці: індивідуалізація заробітної плати, використання стратегії залучення та партнерства, використання накопичувальних форм преміювання та стимулювання працівників різноманітними формами пільг.

3. Державне регулювання створює політику оплати праці, а договірне – реалізує її. Регулювання трудових відносин між власником та робітником розпочинається з етапу укладання колективного договору, в якому закріплені норми та гарантії щодо оплати праці. Інформаційне забезпечення процедур на етапах колективно-договірного регулювання забезпечується через систему бухгалтерського обліку.

4. Розкрито сутність організації обліку оплати праці як сукупності цілеспрямованих та взаємоузгоджених технологічних процесів, що забезпечують оптимальний вибір, функціонування, упорядкування та постійне удосконалення методів і способів збирання, зберігання та передавання облікової інформації, необхідної для управління фондом оплати праці та вирішення завдань з нарахування та виплати заробітної плати. Від організації обліку оплати праці залежить якість, правдивість, справедливість, повнота та своєчасність розрахунків з персоналом

Предмет обліку оплати праці складають наявність та рух господарських засобів, джерел їх утворення, господарські процеси та результати діяльності, відображені за допомогою грошової оцінки. Облік оплати праці на підприємстві ведеться за такими напрямками: облік особового складу працівників; облік використання робочого часу та облік виробітку; облік розрахунків з оплати праці.

5. З'ясовано, що фінансово-господарська діяльність підприємства ПП «Прайд-Агро» проводиться згідно положень облікової політики, використовуючи результати

фінансової звітності: визначено майновий та фінансовий стан підприємства, його платоспроможність, головні фактори господарювання, тенденції для вдосконалення і розвитку діяльності. Підприємство ПП «Прайд-Агро» – це сільськогосподарське підприємство, на якому здійснюється організаційний обліковий процес від первинного до зведеного обліку, за нормативними документами. Сільськогосподарське підприємство діє на умовах самофінансування і самоокупності, покриваючи витрати за рахунок власних доходів, здійснює оперативний і бухгалтерський облік результатів своєї діяльності.

б. Форма оплати праці на ПП «Прайд-Агро» – погодинна, в основі якої – оклад і відпрацьований час. Облікова політика підприємства забезпечує вибір альтернатив щодо методології ведення бухгалтерського обліку, різноманітного спектру господарських операцій із дотриманням вимог чинного законодавства. Облік розрахунків за виплатами працівникам заробітної плати ведеться на рахунку 66 «Розрахунки за виплатами працівникам».

Розроблено основні напрями удосконалення обліку оплати праці на досліджуваному сільськогосподарському підприємстві: модернізація системи розрахунків з оплати праці, введення в типові форми первинних документів додаткових граф у вигляді блоку оперативної бухгалтерської інформації; впровадження грейдінгової системи оплати праці; використання прийому «участі у прибутках» з метою стимулювання працівників; створення нових субрахунків для обліку оплати праці; відображення в бухгалтерському обліку інвестицій у людський капітал на субрахунку «Інші нематеріальні активи»; створення у системі обліку фонду виплат соціальних гарантій за рахунок валового прибутку підприємства, який стає способом цільового акумулювання монетарних активів для мотивації підвищення продуктивності праці трудових ресурсів; створення єдиної інформаційної бази бухгалтерського обліку; впровадження системи додаткового соціального пакету.

7. Встановлено, що контроль за розрахунками з оплати праці являє собою систему фінансового контролю збереження капіталу та використання фонду заробітної праці, виявлення можливості економії коштів за рахунок зростання продуктивності праці та зниження трудомісткості продукції. Визначено об'єкти

внутрішнього контролю за розрахунками з оплати праці: стан бухгалтерського обліку та звітності за операціями з обліку заробітної плати; процес виробництва; стан трудової дисципліни і дотримання трудового законодавства; первинні документи з обліку особового складу, праці і заробітної плати; системи оплати праці і преміювання; використання фонду робочого часу. Окреслено напрями контролю оплати праці: аналіз і оцінка кадрової політики, планування і використання особового складу, організація умов оплати праці й стимулювання трудових відносин в колективі. Охарактеризовано етапи внутрішньогосподарського контролю оплати праці: організаційний, технологічний або методичний, результативний, контролюючий або інспекційний.

8. Встановлено основні особливості контролю з оплати праці в аграрному підприємстві ПП «Прайд-Агро»: відсутність належної координації контрольних дій та своєчасності проведення контрольних заходів в наслідок неможливості створити окремий підрозділ внутрішнього контролю; використання поточного, вибіркового та заключного контролю розрахунків з оплати праці; спрямованість контролю в умовах кризових економічних відносин на дотримання соціальних гарантій та посилення захищеності працівників аграрного комплексу, що сприятиме збереженню кадрового потенціалу на селі та зростанню продуктивності праці; велика територіальна розкиданість підрозділів підприємства ускладнює контроль за технологічними операціями.

9. Окреслено заходи щодо підвищення ефективності використання трудових ресурсів на досліджуваному підприємстві: перегляд кадрової політики задля забезпечення виробництва кваліфікованими кадрами; ефективне використання робочого часу, недопущення простоїв; покращення умов праці та режиму роботи; збільшення годинного виробітку працівника за рахунок зміни структури трудового процесу; перегляд норм продуктивності праці і окладів; усунення перебоїв у постачанні паливних ресурсів; удосконалення організації виробництва сільськогосподарських культур і управління підприємством; удосконалення форм і методів стимулювання праці; визначення оптимальної структури чисельності робітників задля покращення виконання виробничої програми з найменшими

витратами; повне використання наявного обладнання та його модернізація, недопущення простоїв; впровадження нових прогресивних систем оплати праці з метою стимулювання продуктивності праці та оптимізації фонду оплати праці.

10. Розроблено напрямки удосконалення системи контролю розрахунків з оплати праці на ПП «Прайд-Агро»: реалізація в діяльності суб'єкта господарювання попереднього контролю з метою ефективного використання трудових ресурсів, застосування всіх резервів покращення фінансово-господарської діяльності; створення вибіркового перевірок операцій з будь-якого циклу обліку та проведення зовнішнього незалежного аудиту; здійснення інвентаризації стану розрахунків з оплати праці робітників сільськогосподарського підприємства; впровадження опитування у формі тестування системи внутрішнього контролю розрахунків з оплати праці та моніторингу дотримання правильності надання соціальних гарантій працівникам; створення автоматизованої системи контролю та облікового реєстру «Відомість контролю використання фонду оплати праці».

Положення, розглянуті у кваліфікаційній роботі, не вичерпують усіх аспектів досліджуваної проблеми обліку та контролю розрахунків з оплати праці. У перспективі подальшого вивчення оплати праці на сільськогосподарських підприємствах необхідно зосередити увагу на розробці специфіки особливостей обліку та контролю з використанням новітніх систем оплати праці.

Список використаних джерел

1. Абакумова Н. Н. Политика доходов и заработной платы. Новосибирск: ИНФРА, 1999. 224 с.
2. Алімова С. Л. Інвестування галузі охорони здоров'я: вітчизняний та зарубіжний досвід. *Стратегічні пріоритети. Сер. Політика*. 2016. № 1. С. 63–72.
3. Андрєєва О., Кияшко О. Впровадження грейдингової системи оплати праці – як об'єктивна складова реструктуризації Укрзалізниці. *Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту. Серія: Економіка і управління*. 2012. Вип. 21–22 (2). С. 79–83.
4. Аникин А. В. Юность науки: Жизнь и идеи мыслителей-экономистов до Маркса. М.: Политиздат, 1979. 367 с.
5. Антохова І. М. Підвищення ефективності використання трудового потенціалу (регіональні аспекти): автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.09.01. Л., 2000. 19 с.
6. Баланович Н. В., Божок Н. О. Дослідження питання форм та систем оплати праці. *Збірник наукових праць Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна. Проблеми економіки транспорту*. 2015. Вип. 9. С. 65–70.
7. Білоус Т. В. Організаційне забезпечення управлінням персоналом. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2008. № 12. С. 143–148.
8. Бобиль В. В. Економічні фактори соціально-класової стратифікації в умовах становлення сучасного ринкового господарства України: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.01.01; Дніпропетр. держ. аграр. ун-т. Д., 2003. 20 с.
9. Богиня Д. П., Грішнова О. А. Основи економіки праці. Київ: Знання-прес, 2001. 313 с.
10. Боднарук О. В. Організація оплати праці в Україні за ринкових умов: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.07. Донецьк, 2010. 20 с.
11. Божко В. М. Термінологічні відмінності поняття «оплата праці» і «заробітна плата»: міжнародно-правовий аспект. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Юридичні науки*. 2010. № 3. С.172–181.

- 12.Болотіна Н. Б. Трудове право України: підручник. 2-ге вид., стер. К.: Вікар, 2004. 645 с.
- 13.Бондаренко О. М. Вдосконалення ринкового механізму оплати праці: автореф. дис. ... канд. екон. наук: спец. 08.00.07; НАН України, Ін-т демографії та соц. дослідж. К., 2007. 20 с.
- 14.Бондаренко Н. М., Семенова О. В. Внутрішньогосподарський контроль розрахунків з оплати праці. *Вісник Одеського національного університету. Серія: Економіка*. 2017. Т. 22 (4). С. 118–123.
- 15.Бондарєва Т. Г. Організація оплати праці працівників підприємств АПК (на прикладі підприємств Рівненської області): автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.07.02. Житомир, 2004. 20 с.
- 16.Боюк І. В., Макаренко А. П. Аудит операцій і розрахунків з оплати праці та обліку її витрат на підприємстві. *Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу*. 2011. № 1(13). С.112–118
- 17.Брезицька К. Ф. Аналіз сучасних систем оплати праці в зарубіжних країнах. *Управління розвитком*. 2011. № 8 (105). С. 30–31.
- 18.Бурак І. О. Розрахунки між діловими партнерами: форми та класифікація. *Культура народів Причорномор'я*. 2012. №234. с. 20–25.
- 19.Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» ВНЗ. 5-е видання доп. і перер. Житомир: ПП Рута, 2003.726 с.
- 20.Валецька О. В. Забезпечення функцій заробітної плати: економіко-правовий аспект. *Університетські наукові записки*. 2006. №3-4 (19-20). С. 282.
- 21.Валецька О. В. Правове регулювання оплати праці: монографія. Миколаїв: УДУ, 2012. 220с.
- 22.Варяниченко О. В., Іванова М. І. Порівняння та використання сучасних методів організації оплати праці. *Ефективна економіка*. 2017. № 5. С.117–121.
- 23.Ведерніков М. Д. Ринковий механізм регулювання оплати праці робітників : проблеми теорії і практики: монографія. Хмельницький: НВП «Евріка» ТОВ, 2001. 288 с.

24. Власюк В. М., Роєнко О. А. Розвиток земельно–орендних відносин у фермерських господарствах Черкаської області. *Економіка АПК*. 2001. № 8. С. 27–30.
25. Волгин Н. А. Многовариантность моделей оплаты труда. *Человек и труд*. 2003. № 4. С. 79.
26. Волгин Н. А., Волгина О. Н. Оплата труда: японский опыт и российская практика: учебное пособие. М.: Издательско-торговая корпорация «Дашков и Ко», 2006. 508 с.
27. Волгін М. А. Економіку Японії вивела вперед не техніка, а людина. *Людина й праця*. 2010. № 5. С. 90–94.
28. Вольнов А. Н. Совершенствование организации оплаты труда в сельскохозяйственных предприятиях: автореф. дис. ... канд. экон. наук: спец. 08.00.05; Воронежский госуд. аграрн. ун-т им. К.Д. Глинки. 2004. 26 с.
29. Гальченко О. С. Удосконалення правового регулювання оплати праці в умовах ринкової економіки: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.05; Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля. Луганськ, 2010. 20 с.
30. Гамова О. В., Козачок Т. В. Внутрішній контроль заробітної плати на підприємстві. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 2. С. 31–38.
31. Гапоненко Н. В., Мельянова Л. В. Інноваційні аспекти сучасного розвитку систем заробітної плати в аграрних підприємствах. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2011. № 3. С. 93–96.
32. Гольда А. В. Формування системи мотивації та стимулювання трудової діяльності з орієнтацією на кінцевий результат. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2006. № 9. С. 158–162.
33. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення 11.03.2019)
34. Грищук С. В. Порівняльний аналіз сутності понять «внутрішньогосподарський контроль» та «внутрішній контроль». *Науковий вісник Ужгородського*

- національного університету : серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2018. Вип. 22 (1). С. 69–73.*
- 35.Грішнова О. А. Економіка праці та соціально-трудові відносини. 4-те вид., оновлене. К.: Знання, 2009. С. 274–291.
- 36.Гудзинський О. Д. Економічна теорія та реалізація її положень в механізмах розвитку АПК / О. Д. Гудзинський, Г. Г. Кірейцев, В. К. Савчук. *Економічна теорія*. 2005. №2. С. 80–95.
- 37.Дієсперов В. С. Економіка сільськогосподарської праці. К.: ІАЕ УААН, 2004. 429 с.
- 38.Довбиш К. К. Принципи правового регулювання оплати праці: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2017. 20 с.
- 39.Дороніна О. А. Стратегія формування системи оплати праці на промисловому підприємстві: дис. ... канд. екон. наук: 08.09.01; Донец. нац. ун-т. Донецьк, 2005. 232 с.
- 40.Дудіна Н. В. Оплата праці у виробничих галузях США: досвід і перспективи використання в Україні: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.09.01; НАН України; Ін-т економіки. К., 2001.19 с.
- 41.Дулуб Л. М. Організація праці та заробітної плати в ринковій економіці: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.06; Харк. держ. екон. ун-т. Х., 2000. 16 с.
- 42.Энциклопедия систем мотивации и оплаты труда / под ред. Дороти Бергер, Ланса Бергера; пер. с англ. М.: Альпина Бизнес Букс, 2008. 761 с.
- 43.Єсинова Н. І. Економіка праці і соціально-трудові відносини: навч. посібник. К.: Кондор, 2003. 464 с.
- 44.Жулина Е. Г., Иванова Н. А. Европейские системы оплаты труда. Управление персоналом, 2007.216 с.
- 45.Завгородний В. П. Бухгалтерский учет в Украине: учеб.-практ. Пособие. 4-е изд., доп. и перераб. К.: А.С.К., 1999. 864 с.
- 46.Завгородній В., Сопко В. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу : підручник . К. : КНЕУ, 2000. 260 с.

- 47.Завіновська Г.Т. Економіка праці: навч. посібник. 3-тє вид., без змін.. К.: КНЕУ, 2007. 304 с.
- 48.Загорська Ю.В. Впровадження системи оплати праці від валового доходу в сільському господарстві. *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету. Серія «Економічні науки»*. Мелітополь: Мелітопольська типографія «Люкс», 2010. №2 (10). С. 174–179.
- 49.Задоя А. О. Мікроекономіка: курс лекцій та вправи : навч. посіб. 3-тє вид., випр. Київ : Знання, 2003. 211 с.
- 50.Залуцька К. А., Чабанюк О. М. Облік оплати праці в ринкових. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2011. № 21 (3). С. 317–321.
- 51.Івахненко С. В. Інформаційні технології аудиту та внутрішньогосподарського контролю в контексті світової інтеграції: наук. вид. Житомир: Рута, 2010. 432 с.
- 52.Ільченко Н.Б. Формування контрактної системи оплати праці в Україні: автореф. дис. ... канд. екон. наук: спец. 08.09.01. Київ, 2002. 21 с.
- 53.Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : Наказом Міністерства фінансів України № 291 від 30.11.1999 р.: із змінами і доповненнями від 05.01.2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>. (дата звернення 11.03. 2019)
- 54.Калина А. В. Организация и оплата труда в условиях рынка (аспект эффективности): учеб. пособие]. 3-е изд., перераб. и доп. К.: МАУП, 2001. 312 с.
- 55.Кодекс законів про працю України від 18.09.2018 № 2542-VIII (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>. (дата звернення 11.03.2019).
- 56.Колот А. М. Мотивація праці: підручник. К.: КНЕУ, 2005. 337 с.
- 57.Колот А. М. Оплата праці на підприємстві: організація та удосконалення: навч. посібник. К.: Праця, 1997. 192 с.
- 58.Колот А. М. Методологічні аспекти розвитку теорії розподільчих відносин. *Економічна теорія*. 2008. № 4. С. 3–18.

59. Колот А. М. Мотивація, стимулювання й оцінка персоналу: навчальний посібник. К.: КНЕУ, 1998. 224 с.
60. Колот А. М. Організаційно-економічний механізм регулювання заробітної плати і шляхи його вдосконалення (на матеріалах промислових підприємств України): автореф. дис. ... д-ра екон. наук: 08.06.01; Київ. нац. екон. ун-т. К., 1998. 36 с.
61. Конституція України. К.: Інформаційно-видавниче агентство «ІВА», 1996. 52 с.
62. Кончаковський Є. О. Ефективність праці та її мотивація в аграрній сфері АПК: автореф. дис. ... канд. наук: 08.00.04; Дніпропетровський державний аграрний університет. Дніпропетровськ, 2009. 20 с.
63. Копайгора І. І. Законодавство про оплату праці в Україні другої половини ХІХ - ХХ ст. (історико-правове дослідження): автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01; Харк. нац. ун-т внутр. справ. Х., 2006. 20 с.
64. Коровченко О. С. Бухгалтерський облік і аналіз праці та її оплати в сільськогосподарських підприємствах: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.09. Київ, 2008. 19 с.
65. Корягін М., Попкова О. Структура фонду оплати праці як основа організації бухгалтерського обліку. *Вісн. Нац. ун-ту «Львів. політехніка»*. 2012. № 721. С. 114–118.
66. Костишина Т. А. Ринкова трансформація оплати праці на підприємствах споживчої кооперації: монографія. Полтава: РВВ ПУСКУ, 2004. 191 с.
67. Кроленко А. В. Оплата праці в умовах ринкової трансформації економіки: сутність, функції, напрямки реформування: автореф. дис. ... на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.01.01. Харків, 2004. 18 с.
68. Кудіна І. О. Витрати на оплату праці: економічний зміст і об'єкт бухгалтерського обліку. *Збірник наукових праць ДЕТУТ. Економіка і управління*. 2014. Вип. 28. С. 189–201.
69. Куликов Г. Г. Оплата труда в Украине: проблемы и пути решения в переходной период. М.: Знание, 1996. 210 с.

70. Куриляк В. Є., Мазур В. С. Заробітна плата на промислових підприємствах: методичні та організаційні аспекти: монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2011. 304 с.
71. Лагодієнко В. В. Удосконалення механізму формування системи оплати праці та посилення мотивації працівників аграрних підприємств: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.04. Сімф., 2008. 20 с.
72. Лагутін В. Ф. Реформа оплати праці стимулюючого типу: теорія, концепція, практичні рекомендації і пропозиції: монографія. Луцьк: ред.-вид. відділ «Вежа», 2000. 260.
73. Лазарев С. В., Лазарев Н. С. Японский вариант управления мотивацией труда сотрудников. *Мотивация и оплата труда*. 2007. № 1. С. 48–53.
74. Литвиненко В. С., Солодка Я. В. Проблеми обліку праці та її оплати у сільськогосподарських підприємствах. *Економічні науки. Сер. Облік і фінанси*. 2013. Вип. 10 (3). С. 429–434.
75. Лишиленко О. В. Бухгалтерський облік і аудит затрат праці та її оплати в аграрних підприємствах: автореф. дис. ... на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.06.04. Київ, 2000. 19 с.
76. Мазур В. С. Ринкові форми і системи заробітної плати на промислових підприємствах: дис... канд. екон. наук: 08.06.01; Терноп. держ. екон. ун-т. Т., 2005. 233 с.
77. Малицька І. Функції заробітної плати та стан їх виконання в Україні. *Держава і право*. 2011. Вип. 51. С. 409–413.
78. Маневич Е.Л. Заработная плата: Большая Советская Энциклопедия : в 30 томах; под ред. Прохорова А.М. изд. 3 –е.. М.: Советская Энциклопедия, 1979. Т. 9: Евклид-Ибсен, 1979. 624 с.
79. Мартин О. М. Заробітна плата як економічна категорія: соціально-економічні аспекти. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2012. Вип. 22 (7). С. 232–240.
80. Матійчук О. І. Тарифікація і оплата праці в системі мотивації працівників сільськогосподарських підприємств: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.04. Львів, 2008. 23 с.

81. Матюх С. А. Західноєвропейський досвід організації оплати праці. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2003. № 6 (2). С. 155–160.
82. Матюх С. А. Удосконалення оплати праці в Україні на основі використання досвіду країн Європейського Союзу: автореф. дис... канд. екон. наук: 08.00.07; НАН України. Ін-т регіон. дослідж. Л., 2007. 20 с.
83. Махсма М. Б. Економіка праці та соціально-трудові відносини: навчальний посібник. К.: Атіка, 2005. 304 с.
84. Мельник Т. Г. Облік, аналіз та аудит праці і її оплати: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.06.04; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2006. 20 с.
85. Мельник О. Г., Меренюк Т. В. Нетрадиційні методи матеріального стимулювання праці на підприємстві. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2006. № 567. С. 92–99.
86. Мельянюкова Л. В. Облік і контроль оплати праці в сільськогосподарських підприємствах : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.09; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. К., 2010. 22 с.
87. Методичні рекомендації щодо застосування реєстрів бухгалтерського обліку : Наказ Міністерства фінансів України від 29.12.00 р. № 356 URL: http://195.78.68.18/minfin/control/uk/publish/article?art_id=293587&cat_id=29353 6 (дата звернення: 11.03.2019)
88. Михайленко О. В. Економічна сутність та аналіз заробітної плати. *Агросвіт*. 2010. № 2. С. 46–49.
89. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 19 «Виплати працівникам» від 01.01.2012 № 929_011 URL: www.minfin.gov.ua/document/92431/МСБО_19.pdf. (дата звернення: 11.03.2019)
90. Наливайко О. І. Правовий захист людини як предмет дослідження загальної теорії права. *Держава і право: зб. наук. пр.: Юрид. і політ. науки*. 2001. Вип. 12. С. 18–24.

91. Овсяк Н. В. Сутність та особливості понять «оплата праці» та «заробітна плата», визначених в нормативно-правовій базі України. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2014. № 3, Том 2. С. 27–31.
92. Олійник В. Оплата праці в державному секторі: термінологічний аспект. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2016. № 3. С. 56–65
93. Организация и регулирование оплаты труда: учеб. пособие; под ред. М.Е. Сорокиной. М.: Вузовский учебник, 2006. 272 с.
94. Организация оплаты труда руководителей и специалистов в условиях перехода к рыночной экономике: монография / Гончаров В. Н., Радомская М. С., Радомский С. И., Рамазанов В. С. и др.; под общей редакцией д.э.н., проф. В.Н. Гончарова. Донецк: ООО «Альматео», 2006. 196 с.
95. Организация, нормирование и стимулирование труда на предприятиях машиностроения: учебник/ Н.Ф. Ревенко, А.Г. Схиртладзе, В.Л. Аристова; под общей ред. Н.Ф. Ревенко. М.: Высш. шк., 2005. 383 с.
96. Організація бухгалтерського обліку: підруч. для студ. спец. «Облік і аудит» вищ. навч. закладів / під ред. проф. Ф. Ф. Бутинця. 3-є вид., допов. і переробл. Житомир : Рута, 2002. 592 с.
97. Осовий Г. Актуальні питання колективно-договірного регулювання трудових відносин в Україні (законодавчий аспект). *Україна: аспекти праці*. 1999. № 6. С. 35–39.
98. Остафійчук А. В. Удосконалення системи стимулювання праці персоналу виробничих підрозділів машинобудівних підприємств: автореф. дис. ... канд. екон. наук. 08.00.04. Луганськ, 2009. 21 с.
99. Павловська Н. Удосконалення державного та колективно-договірного регулювання оплати праці. *Україна: аспекти праці*. 2003. № 5. С. 24–32.
100. Пакуліна А. А. Побудова інноваційної системи оплати праці в умовах трансформації економіки України / А. А. Пакуліна, Г. С. Пакуліна, Л. Р. Рубан. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2016. Вип. 53. С. 146–150.
101. Петров У. Як регулюють зарплатню в Швеції. *Соціалістична праця*. 2010. № 7. С. 104–106.

102. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ Міністерства фінансів України № 291 від 30.11.99 р.: зі змінами та доповненнями від 08.02.2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>. (дата звернення 11.03.2019).
103. Податковий кодекс України від 23.11.2018 № 2628-VIII (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>. (дата звернення 11.03.2019).
104. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання»: Наказ Міністерства фінансів України від 31.01.2000 р. № 20. *Все для бухгалтера в торгівлі*. 2006. № 29 (174). 17 липня. С. 53–54.
105. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 23 «Розкриття інформації щодо зв'язаних сторін»: Наказ Міністерства фінансів України від 28.06.2001 р. № 303 зі змінами та доповненнями. *Все для бухгалтера в торгівлі*. 2006. № 29 (174). С. 92.
106. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва»: Наказ Міністерства фінансів України від 25.02.2000 р. № 39 зі змінами та доповненнями. *Все для бухгалтера в торгівлі*. 2006. № 29 (174). С. 97–102.
107. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам»: Наказ Міністерства Фінансів України № 601 від 28.10.2003 р.: із змінами та доповненнями від 10.01.2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1025-03> (дата звернення 11.03.2019).
108. Прасол В. М. Економіка праці та соціально-трудова відносина: навч. посіб. Харків: ХНАМГ, 2007. 264 с.
109. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV: зі змінами та доповненнями від 16.11.2018 № 2545-VIII URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T990996.html. (дата звернення 11.03.2019)

110. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 08.07.2010 № 2464-VI: зі змінами та доповненнями від 15.08.2018 № 2497-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>. (дата звернення 11.03.2019)
111. Про колективні договори і угоди: Закону України від 01.07.1993 № 3356-XII З: зі змінами та доповненнями від 01.01.2015 № 77-VIII URL: https://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T335600.html. (дата звернення 27.04.2019).
112. Про оплату праці: Закон України від 24 березня 1995 р. № 108/95-ВР: зі змінами та доповненнями від 01.01.2017 № 1774-VIII URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%8>. (дата звернення 28.04.2019)
113. Пушкар М. С., Щирба М. Т. Фінансовий облік у системі управління: монографія. Тернопіль: Карт-бланш, 2006. 178с.
114. Ревенко А.П. Оплата праці у структурі виробництва. *Економічна теорія*. 2007. № 2. С.70–81.
115. Ротань В. Г. Науково-практичний коментар до законодавства України про працю / В. Г. Ротань, І. В. Зуб, Б. С. Сличинський; керівник авт. кол. В. Г. Ротань; 8-ге вид., доп. та перероб. К.: А.С.К., 2008. 425с.
116. Сабецький Б. В. Становлення і розвиток правового регулювання трудових відносин у США : автореф. Дис.... канд. юрид. наук: 12.00.01; Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. К., 2002. 21 с.
117. Сімутіна Я. В. Методи регулювання заробітної плати на сучасному етапі (правові проблеми): автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.05; Нац. юрид. акад. України ім. Я.Мудрого. Х., 2007. 20 с.
118. Складанна К. І. Методи удосконалення організації оплати праці на підприємствах: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.04; Клас. приват. ун-т. - Запоріжжя, 2017. 20 с.

119. Слезингер Г. Э. Труд в условиях рыночной экономики. М.: Дело, 1996. 322 с.
120. Старенька О. М. Теоретичні аспекти внутрішнього контролю. *Вісник соціально-економічних досліджень: сб. наук. праць; під. ред. М. І. Зверькова (гол. ред.) та інші. (ISSN 2313-4569).* Одеса: Одеський національний економічний університет. 2016. Вип. 1. № 60. С. 289–296.
121. Теоретические и практические основы организации заработной платы: монографія / В.Н. Гончаров и др.; под общей редакцией проф. В.В. Дорофиевко. Донецк: ООО «Лебедь», 2005. 248 с.
122. Тертичний О. О. Сучасні системи оплати праці. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право.* 2013. № 2. С. 62–67.
123. Тибінка Г. І. Організаційно-економічний механізм регулювання оплати праці в господарській системі України: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.03; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. Львів, 2015. 21 с.
124. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: підручник. 6-те видання. Київ : Алерта, 2013. 982 с.
125. Трудове право України в питаннях і відповідях: навч. посібник. 4-те вид. / за ред. Жернакова В. В.. Х.: Одиссей, 2005. 592 с.
126. Тульчинський Р. В. Організаційно-економічні методи регулювання заробітної плати в ринкових умовах: автореф. дис... канд. екон. наук: 08.09.01; Інститут економіко-правових досліджень НАН України. Донецьк, 2006. 19 с.
127. Ульяненко О. В. Формування та ефективність використання персоналу сільськогосподарських підприємств в умовах розвитку ринку робочої сили : автореф. дис.... канд. наук.: спец. 08.00.04; Харк. нац. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. Х., 2011. 20 с.
128. Філімоненков О. С. Фінанси підприємств: навч. посібник. К.: Вид-во «Ніка- Центр», 2002. 359 с.
129. Фильев В. И. Организация, нормирование и оплата труда. Опыт зарубежных стран: Великобритании, Германии, Италии, США, Франции,

- Японии. М.: Издательство журнала «Юридический бюллетень предпринимателя», 1996. 96 с.
130. Червінська Л. П. Мотивація трудової діяльності в аграрній сфері. К.: ПАРАПАН, 2003. 322 с.
131. Череп А. В. Необхідність формування механізму мотивації праці на підприємствах. *Актуальні проблеми економіки*. 2013. № 3 (141). С. 134–148.
132. Чусова В. Д., Артюх О. В. Регулятивна ефективність ПДФО. *Ефективність та напрями вдосконалення політики економічного зростання: теорії та пропозиції: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (15 грудня 2018 р.)*. Запоріжжя: Запорізька державна інженерна академія, 2018. С. 141–143.
133. Чусова В. Д., Артюх О. В. Стратегії удосконалення оподаткування доходів фізичних осіб. *Перспективні шляхи розвитку наукових знань: Матеріали II міжнародної науково-практичної конференції (26-27 січня 2019 р.)*. Київ: МЦНД, 2019. С. 32–33.
134. Чусова В. Д., Артюх О. В. Теоретичні аспекти нарахування податків на доходи фізичних осіб. *Світ економічної науки. Випуск 11: Матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (19 лютого 2019.)*. Тернопіль, 2019. С. 63–66.
135. Чусова В. Д., Самострол С. В. Особливості аудиту оплати праці. *Напрями розвитку обліку, контролю та економічного аналізу в умовах глобалізації. Тези доповідей V Міжнародної студентської науково-практичної інтернет-конференції*. Одеса: ОНЕУ, 2019. С. 171–174.
136. Чусова В. Д., Старенька О. М. Теоретичні аспекти та перспективи розвитку обліку розрахунків з оплати праці. *Напрями розвитку обліку, контролю та економічного аналізу в умовах глобалізації. Тези доповідей V Міжнародної студентської науково-практичної інтернет-конференції*. Одеса: ОНЕУ, 2019. С. 125–128.

137. Шалімова Н. С. Удосконалення методів обґрунтування розміру мінімальної заробітної плати: автореф. дис... канд. екон. наук : 08.09.01; Рада по вивченню продуктивних сил України НАН України: м. Київ. 2001. 23 с.
138. Шевчук Л. П. Аналіз і контроль формування та використання коштів на оплату праці на підприємствах роздрібно́ї торгівлі: автореф. дис...канд. екон. наук ; 08.00.09. Київ : КНТЕУ, 2010. 21 с.
139. Шелудько Л. В. Формування механізму мотивації та матеріального стимулювання праці в сільськогосподарських підприємствах: автореф. дис... канд. екон. наук: 08.00.04; Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В.Докучаєва. Х., 2008. 20 с.
140. Шиманська К. В. Бухгалтерський облік і контроль операцій з виконання колективного договору: організація і методика: автореф. дис.... канд. екон. наук : спец. 08.00.09; Житомир. держ. технолог. ун-т. Житомир, 2010. 21 с.
141. Шкільов О. В. Економіка праці й соціально-трудо́ві відносини: підручник. К.: Четверта хвиля, 2008. 472 с.
142. Шоляк О. Ю. Внутрішньогосподарський контроль розрахунків з оплати праці. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки.* 2009. Вип. 16 (1). С. 177–183
143. Шугаев А. А. Организация оплаты труда в ФРГ. *Труд за рубежом.* 2001. №4. С. 82–93.
144. Шульга Н. В. Сутність оплати праці, її форми і системи. *Проблеми формування ринкової економіки.* Київ : КНЕУ, 2002. Вип. 10. С. 73–78.
145. Щирба І. М. Облік оплати праці та аудит її ефективності: дис. ... канд. екон. наук: 08.00.09. Тернопіль : ТНЕУ, 2012. 341 с.
146. Юрчук Н. П. Організація обліку праці та її оплати на сільськогосподарських підприємствах: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.09. К. , 2013. 21 с.
147. Яковлев Р. А. Оплата труда в организации. М.: МЦФЭР, 2003. 448 с.